

Uusiutuvan energian hankkeiden luvat ja muut hallinnolliset menettelyt sekä hankkeiden määrät

Jussi Airaksinen / Gaia Consulting

REDII-luvitustyöryhmä

2.12.2019

Sisällys

- Uusiutuvan energian hankkeissa tarvittavia lupia
- Muita hallinnollisia menettelyjä
- Lupakonkurrensi
- Määräajat lupakonkurrenssissa
- Arviot toteutetuista hankkeista ja hankkeiden edellyttämistä lupamääristä

Uusiutuvan energian hankkeissa tarvittavia lupia

- Maankäyttö- ja rakennuslaki
 - Rakennuslupa, toimenpidelupa, sijoituslupa, suunnittelutarveratkaisu, poikkeaminen
- Ympäristönsuojelulaki
 - Ympäristölupa, rekisteröinti
- Vesilaki
 - Vesitalouslupa, alitusilmoitus
- Luonnonsuojelulaki
 - Poikkeamiset, ilmoitus natura-alueeseen vaikuttavasta toimenpiteestä
- Kasvihuonekaasujen päästölupa (päästökauppalaki)
- Lupa vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin (kemTurvL)
- Lentoestelupa, lentoestelausunto, tutkavaikutuslausunto (ilmailulaki, laki puolustusvoimista, aluevalvontalaki)
- Kompensaatioaluelain mukainen tuulivoimailmoitus
- Sivutuotetoimijan laitoshyväksyntä (sivutuotelaki)
- Inventointivelvollisuus, kajoamislupa (muinaismuistolaki)
- Hankelupa suurjännitejohdolle (sähkömarkkinalaki)
- Lunastus- ja ennakkohaltuunottolupa (lunastuslaki)
- Kaivuuilmoitus (laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta)

Muita hallinnollisia menettelyjä

- Luvan esiedellytyksiä, eli tosiasiallisesti vaaditaan luvan myöntämiseksi ja menettelystä säädetty laissa
 - Kaavoitus
 - YVA-menettely, YVA-tarpeen arviointi
 - Natura-arvio
- Erilaisia pätevyysvaatimuksia, mm.
 - Kylmäaineet, kylmälaitteet
 - Sähköasennukset

Tuotantotapa	Koko	Maankäyttö			Ympäristöluvit										Tukes-luvitus			Lentoeste-luvitus	Puolust.vuom. luvitus	Muinaismuistot	Verkko-liityntä			
		Rakennus-lupa	Toimen-pidelupa	Sijoitus-lupa	YVA	Y-lupa (direkt.per.)	Y-lupa (ei-direkt.per.)	Rekiste-roitävät toiminnot	Ilmoitus-menettely	Natura-selvitys	Alitus-ilmoitus	Vesi-lupa	Luonnon-suojelu-lain poikk.	Päästö-kauppala	Lupa käsitt. ja varast.	Ilmoitus	Toim.peri-aateasia-kirjavelvoll.	Turvallisuus-selvitys-velvollinen	Lentoeste-lausunto & -lupa	Tutkavaikutus-lausunto ja laskenta	Inventointivelv./kajoamislupa	Liityntä-lupa	Hanke-lupa	Sivutuote-toim. hyv.
		LUVAN MYÖNTÄJÄ																						
		Kunta	Kunta	Kunta/ELY/Väylävirasto	ELY-keskus	AVI	AVI/kunta	Kunta	Kunta/AVI	ELY	ELY	AVI	ELY	Energia- virasto	Tukes	Pelastus- viranom./Tukes	Tukes	Tukes	Traficom, ANS Finlad	Pää- esikunta	Museovirasto	Jakelu- verkon- haltija	Energia- virasto	Ruokavirasto
Bio-CHP	Suuri	Kyllä	Ei	Tap.	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Tap.	Tap.	Harvoin	Kyllä	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Harvoin	Kyllä	Tap.	Harvoin
	Pieni	Kyllä	Ei	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Harvoin	Tap.	Tap.	Harvoin	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Harvoin	Kyllä	Tap.	Harvoin
Maatuuivoima	Suuri	Kyllä	Ei	Tap.	Kyllä	Ei	Tap.	Ei	Ei	Tap.	Tap.	Harvoin	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Tap.	Tap.	Kyllä	Tap.	Ei
	Pieni	Kyllä	Ei	Tap.	Tap.	Ei	Tap.	Ei	Ei	Tap.	Tap.	Harvoin	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Tap.	Tap.	Kyllä	Tap.	Ei
	Mini	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Ei	Tap.	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Tap.	Harvoin	Harvoin	Tap.	Ei	Ei
Merituulivoima	Suuri	Kyllä	Ei	Tap.	Kyllä	Ei	Tap.	Ei	Ei	Tap.	Ei	Kyllä	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Tap.	Tap.	Kyllä	Kyllä	Ei
	Pieni	Kyllä	Ei	Tap.	Tap.	Ei	Tap.	Ei	Ei	Tap.	Ei	Kyllä	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä	Tap.	Tap.	Kyllä	Kyllä	Ei
Biokaasu	Suuri	Kyllä	Ei	Tap.	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Tap.	Harvoin	Harvoin	Kyllä	Kyllä	Tap.	Tap.	Harvoin	Ei	Ei	Harvoin	Tap.	Tap.	Tap.
	Pieni	Kyllä	Ei	Tap.	Tap.	Ei	Tap.	Tap.	Ei	Harvoin	Tap.	Harvoin	Harvoin	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Tap.	Harvoin	Tap.
Biolämpö	Suuri	Kyllä	Ei	Tap.	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Tap.	Tap.	Harvoin	Kyllä	Kyllä	Ei	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Tap.
	Pieni	Kyllä	Ei	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Harvoin	Tap.	Tap.	Harvoin	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Tap.
Vesivoima	Suuri	Kyllä	Ei	Tap.	Kyllä	Ei	Ei	Ei	Ei	Tap.	Ei	Kyllä	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Kyllä	Tap.	Ei
	Pieni	Kyllä	Ei	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Tap.	Ei	Kyllä	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Kyllä	Ei	Ei
	Mini	Kyllä	Ei	Tap.	Harvoin	Ei	Ei	Ei	Ei	Tap.	Ei	Kyllä	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Tap.	Ei	Ei
Aurinkosähkö	-	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Tap.	Ei	Ei	Tap.	Ei	Ei
Aurinkolämpö	-	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei
Lämpöpumput & geoterminen lämpö	-	Harvoin	Kyllä	Harvoin	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Tap.	Tap.	Ei	Harvoin	Harvoin	Harvoin	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Ei
Jätteenpolto	-	Ei tarkasteltu tässä selvitystyössä																						
Repowering, kap. kasvattaminen	-	Vastaavat vaatimukset kuin varsinaisilla tuotantolaitoshankeilla																						
Repowering, polttoaineen muutos	-	Ei	Tap.	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Tap.
Liityntä, sähköverkko	-	Tap.	Tap.	Tap.	Harvoin	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Tap.	Tap.	Harvoin	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Harvoin	Kyllä	Tap.	Ei
Liityntä, lämpöverkko	-	Ei	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Tap.	Tap.	Harvoin	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Kyllä	Ei	Ei
Liityntä, kaasuverkko	-	Ei	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Tap.	Tap.	Harvoin	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Kyllä	Kyllä	Ei
PA varastointi	-	Tap.	Tap.	Ei	Harvoin	Ei	Tap.	Tap.	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Ei
PA valmistus (kiinteä)	-	Tap.	Tap.	Ei	Harvoin	Ei	Harvoin	Ei	Tap.	Ei	Ei	Tap.	Harvoin	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Tap.
PA valmistus (neste)	-	Kyllä	Ei	Ei	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Tap.	Ei	Ei	Harvoin	Harvoin	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Tap.
PA valmistus (kaasu)	-	Kyllä	Ei	Ei	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Harvoin	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Tap.
PA valmistus (jätepohjainen)	-	Kyllä	Ei	Ei	Tap.	Tap.	Kyllä	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Tap.	Harvoin	Ei	Tap.	Tap.	Tap.	Tap.	Ei	Ei	Harvoin	Ei	Ei	Tap.

Lupakonkurrenssi

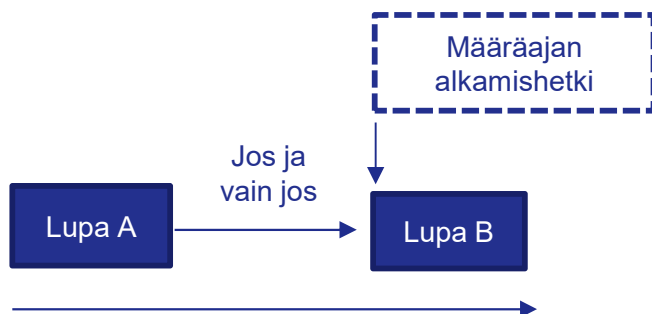
- Riippumattomuussuhde
 - Yhden luvan puuttuminen ei edellytä toisen luvan myöntämistä.
 - Yhtä lupaa koskeva ehdoton kieltä ei estä toisen luvan myöntämistä.
- Edellytyssuhde
 - Lupien hakeminen on sidottu aikajärjestykseen.
 - Usein lupa voidaan myöntää ehdollisena. Poikkeuksena mm. ympäristölupa/rakennuslupa, joka vaaditaan ennen laitoksen rakentamista vs sivutuotelain mukainen laitoshyväksyntä, joka edellyttää rakennetun laitoksen tarkastamista.
- Konsumoituminen
 - Yksi lupa tekee toisen luvan tarpeettomaksi. Esim. rakennuslupa ja maisematyölupa konsumoituvat.
 - Edellyttää nimenomaista säännöstä.
- Lupakonkurrenssista ei ole kaikissa tilanteissa säädetty. Esim. nimenomainen säännös ympäristöluvan ja rakennusluvan käsittelystä MRL 134.3 §:ssä vrt. vesitalouslupa.
- REDII 16 art. säädetään määräajat lupamenettelyjen kestolle. Lupakonkurrenssi voi vaikuttaa määräaikaisten laskemiseen.
 - Mistä hetkestä määräajan laskeminen aloitetaan? Laskentaanko mukaan aika kun hakemus on hakijan täydennettävänä?

Lupakonkurrenssi ja määräajat

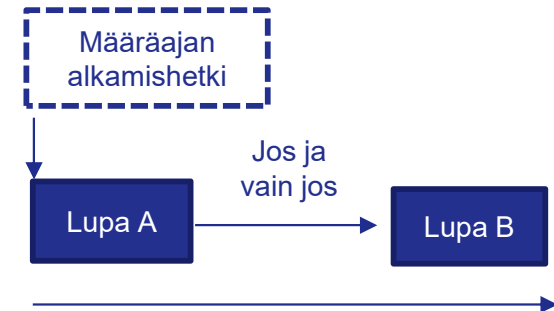
- REDII 16 art. säädetään määräajat lupamenettelyjen kestolle. Lupakonkurrenssi voi vaikuttaa määräaikojen laskemiseen.

- Mistä hetkestä määräajan laskeminen aloitetaan?
Laskentaanko mukaan aika kun hakemus on hakijan täydennettävänä?

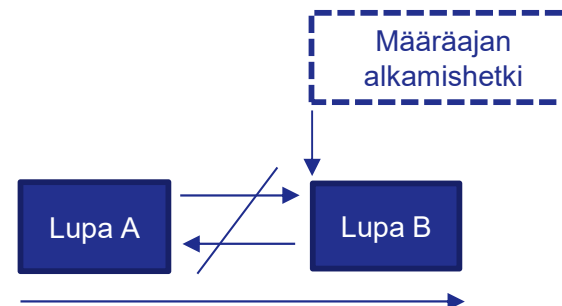
- Edellytysuhde, jos vireillepano hakemuksen B yhteydessä tai lupa B voidaan myöntää ehdollisena

- Edellytysuhde, jos hakemuksen B ratkaisemista ei lykätä tai myönnetä lupaa B ehdollisena

- Riippumattomuussuhde

Arviot toteutetuista hankkeista ja hankkeiden edellyttämistä lupamääristä

- Lupamääriä ei tilastoida. Toteutettujen hankkeidenkin tilastot ovat eri lähteistä ja osa epätarkkoja arvioita.
 - Erityisesti kuntien hankkeista ei löydy keskitetysti tietoa. Joissain aiemmissa hankkeissa hyödynnetty kuntakyselyjä, joihin ei meinaa saada vastauksia.
 - Eri viranomaisten myöntämistä luvista ei voi katsoa linkittymistä samaan hankkeeseen.
 - Alla esitettyyn yhteenvetoon on laskettu mukaan vain varmat lupatarpeet. Hankkeilla on lisäksi usein tapauskohtaisia laitoksen toteutustavasta tai sijainnista riippuvaisia lupatarpeita, joita ei ole huomioitu kyseisessä yhteenvedossa.

Tuotantotapa	Koko	Hankkeita 2015-17	Arvio hankkeiden edellyttämistä luvista (kpl)	Erilaisia lupia / hanke
Bio-CHP	Suuri	1	5	5
	Pieni	1	2	2
Biolämpö	Suuri	3	15	5
	Pieni	22	22	1*
Biokaasu	-	13	13	1**
Maatuulivoima	Suuri	15	60	4
	Pieni	48	192	4
Merituulivoima	Suuri	1	6	6
	Pieni	2	10	5
Aurinkosähkö	-	n/a	n/a	n/a***
Aurinkolämpö	-	n/a	n/a	n/a***
Lämpöpumput & geoterminen lämpö	Suuri	5	n/a	n/a***
	Pieni	181 015	181 015	1****

* Vain rakennuslupa

** Vain rakennuslupa, oletettu että laitokset pieniä. Isommalle laitokselle tarvitaan vähintään 5 lupaa.

*** Tapauskohtaista

**** Vain toimenpidelupa

Lupien käsittelyajat

- Ajantasaista ja yhdenmukaista tilastointia ei ole
 - Erityisesti kuntasektorilta tietoa saatavilla huonosti
- Tilastot ei kuvaa viranomaisten joutuisuutta, koska merkittävän osan ajasta hakemukset on hakijan täydennettävänä
 - Tarkentuvan suunnittelun takia kaikkea ei haeta kerralla
- Ympäristö- ja vesitalousluvissa nopeutumista on tapahtunut, esim ESAVI 2015-2018 ka 7,3 - 9,4 kk
 - Yksittäisiä pitkiä prosesseja edelleen
- KemTurvL luvat ka 260 pvä, vaihteluväli 100-1000 pvä
- Päästökauppalupa haettava puoli vuotta ennen käyttöönottoa, ka 48,5 pvä vähennettynä ajalla, jolloin hakemus on hakijan käsiteltävänä
- Suurjännitejohdot 53 pvä (ml aika jolloin hakijan täydennettävänä)
- LSL-poikkeamiset odotettavissa 6 kk
- Lentoesteet n. 2 vko, tutkavaikutukset pari kuukautta riippuen VTT:n ruuhkasta
- Laitoshyväksynät tavoiteaika 3 kk, käytännössä jopa pari vuotta, koska haetaan usein suunnitteluvaiheessa ja vaatii tarkastuskäynnin
- YVA-menettelyissä pitkiä aikoja, jotka riippuu hakijasta

Our Clients Make
the World Cleaner
and Safer.

gaia

www.gaia.fi

Vastuuvapauslausekkeet

Raporttimme perustuu kyseisen toimeksiannon suorittamisen yhteydessä saamiimme tietoihin ja ohjeisiin huomioiden toimeksiannon suorittamisen aikana vallitsevat olosuhteet. Oletamme, että kaikki meille toimitetut tiedot ovat oikeita ja virheettömiä, ja että asiakas on tarkistanut luovutettujen tietojen oikeellisuuden.

Emme ole vastuussa raportin tietojen täsmällisyydestä tai täydellisyydestä, emmekä anna niitä koskevia vakuutuksia, ellei toisin ole mainittu. Raporttia ei tule milteään osin pitää päätöksentekoa koskevana suosituksena tai kehotuksena.

Emme ota vastuuta siitä, olemmeko tunnistaneet kaikki toimitettuihin asiakirjoihin sisältyvät seikat, joilla voi olla merkitystä, mikäli näitä asiakirjoja käytetään myöhemmin tehtävien sopimusten osana. Toimitetun materiaalin ja asiakirjojen läpikäynti on toteutettu siten kuin olemme katsoneet asiassa asianmukaiseksi tarjouksessa sovitun työn laajuuden ja tarkoituksen valossa.

Emme ole vastuussa raportin päivittämisestä myöhempien tapahtumien osalta (päivämäärä raportin etusivulla).

Ellei asiasta ole nimenomaisesti muuta sovittu, tätä raporttia ei saa luovuttaa kolmansille osapuolille tai käyttää muussa kuin tässä kuvatussa tarkoituksessa ilman Gaia Consulting Oy:n kirjallista etukäteistä suostumusta. Mikäli kolmas osapuoli saa käyttöönsä raportin jäljennöksen tai raportissa ollutta tietoa, kyseisellä kolmannella osapuolella ei ole mitään oikeuksia Gaia Consulting Oy:ä kohtaan.